

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa lasten päivähoidosta annettua lakia muuttamalla eri päivähoitotoimintojen nykyistä joustavampi järjestäminen sekä vaihtoehtoisten päivähoitomuotojen toteuttaminen kunnissa. Tavoitteena on muun muassa mahdollistaa ryhmäperhepäivähoidon järjestäminen uutena perhepäivähoitomuotona. Päivähoitoa voidaan esityksen

mukaan järjestää päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana. Esityksessä ehdotetaan päivähoidossa olevien lasten tarvitsemat kuljetuspalvelut säädettäväksi eräänä päivähoidon palveluna.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Voimassa olevan lasten päivähoidosta annetun lain (36/73) 1 §:n mukaan lasten päivähoitoa voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäivähoitona perhepäiväkodissa sekä leikkitoimintana. Päiväkodilla tarkoitetaan lasten päivähoitoa varten perustettua laitosta. Perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muissa perheenomaisissa olosuhteissa. Paikkaa, jossa perhepäivähoitoa annetaan, kutsutaan perhepäiväkodiksi. Leikkitoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa.

Päiväkodissa hoidettavien lasten ryhmäkoosta on säädetty lasten päivähoidosta annetun asetuksen 6 §:ssä. Päiväkodin lapsiryhmät on eritelty lasten iän sekä hoidollisten ja kasvatuksellisten näkökohtien perusteella. Yhdessä ryhmässä hoidettavia lapsia saa olla, milloin lapset ovat 3—6-vuotiaita, enintään 20 ja milloin lapset ovat alle 3-vuotiaita, ryhmässä saa olla enintään 12 lasta.

Osapäivähoidossa olevien yli kolmivuotiai-

den lasten ryhmän suuruus saa olla enintään 25 lasta.

Lain 5 §:n mukaan perhepäivähoidossa voidaan hoitaa samanaikaisesti enintään neljää lasta perhepäivähoitajan alle seitsemänvuotiaat lapset mukaanluettuina. Perhepäivähoidossa voidaan kuitenkin viidentenä lapsena hoitaa sellaista oppivelvollisuusikäistä lasta, joka ennen koulunkäynnin aloittamista on ollut hoidettavana samassa perhepäiväkodissa. Erityisesti syystä tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa voidaan myös muuta koulunkäynnin aloittanutta lasta hoitaa viidentenä lapsena perhepäiväkodissa. Hoidettavien enimmäismäärästä voidaan myös poiketa, kun perhepäivähoitoa annetaan saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan.

Hoito- ja kasvatustehtävissä toimivasta henkilöstöstä päiväkodissa on säädetty lasten päivähoidosta annetun asetuksen 7 §:ssä. Päiväkodin jokaisessa lapsiryhmässä tulee hoito- ja kasvatustehtävässä olla vähintään yksi henkilö, jolla on lastentarhanopettajan tai sosiaalikasvattajan tutkinto, sekä kaksi muuta henkilöä,

joilla on tähän tehtävään säädetty ammatillinen kelpoisuus.

Laissa ja asetuksessa ei ole säädetty ryhmäperhepäivähoidosta eikä päivähoidon järjestämisestä useammalle perheelle heidän omissa kodeissaan, eli niin kutsutusta kolmiperhehoidosta. Laissa ei liioin ole säännöksiä avoimesta päiväkodista. Laki ei ole antanut kunnille riittävästi mahdollisuuksia kehittää joustavasti kunkin kunnan tarpeet huomioon ottavia päivähoitomuotoja. Kunnissa on aloitettu kokeilutoimintana järjestää ryhmäperhepäivähoitoa, jossa kaksi tai useampi perhepäivähoitaja hoitaa yhdessä useampaa lapsiryhmää.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten päivähoitolaista annettua lakia siten, että luotaisiin nykyistä paremmat edellytykset eri päivähoitomuotojen kehittämiselle ja toteuttamiselle.

Tavoitteena on myös edistää erilaisten pienempien päivähoitoyksiköiden muodostamista huomioon ottaen kuntien päivähoidon kehittämistarpeet sekä kuntien tarpeet erityisesti päivähoidon alueellisessa kehittämisessä.

Esityksen tarkoituksena on muun muassa mahdollistaa ryhmäperhepäivähoidon toteuttaminen. Asetuksella on tarkoitus tarkemmin säätää ryhmäperhepäivähoidosta eräänä perhepäivähoidon muotona. Lasten päivähoitolaista annetun lain 1 ja 5 § eivät ole mahdollistaneet ryhmäperhepäivähoidon toteuttamista muutoin kuin kuntien kokeilutoimintana.

Päiväkotihoidossa on tarkoitus säilyttää nykyinen tilanne säädetyn ammatillisen kelpoisuuden omaavan hoito- ja kasvatustehtävissä toimivan henkilöstön rakenteessa. Perhepäivähoitoa ja ryhmäperhepäivähoitoa antavien hoitajien kelpoisuudesta tullaan säätämään asetuksessa yhdenmukaisesti päiväkotihoidon kanssa.

Lain 1 §:ssä ehdotetaan edelleen säädettäväksi laissa tarkoitetuista päivähoitomuodoista. Näitä olisivat päiväkotihoido, perhepäivähoito, leikkitoiminta ja muu päivähoitotoiminta.

Esityksen mukaan päiväkotihoidon järjestämiseen tähän tarkoitukseen varatussa tilassa, jota laissa kutsuttaisiin päiväkodiksi. Esityksen tarkoituksena ei ole muuttaa nykyistä päiväkotitoimintaa muilta osin kuin lapsiryhmän muo-

dostamisen joustavuutta lisäämällä. Lasten päivähoitolaista annetussa asetuksessa on tarkoitus säätää lapsiryhmien muodostamisesta siten, että siinä mahdollistetaan nykyistä pienempien lapsiryhmien muodostaminen.

Perhepäivähoitoa voidaan järjestää lapsen tai hoitajan yksityiskodissa tai muussa kunnan tai yksityisen ylläpitämässä kodinomaisessa hoitopaikassa. Perhepäivähoitoa antavaa hoitoyksikköä kutsuttaisiin perhepäiväkodiksi.

Kunnat voivat muuna päivähoitotoimintana toteuttaa niiden tarpeet ja erityisolosuhteet huomioon ottaen vaihtoehtoisia päivähoitomuotoja. Lähtökohtana voi olla toimintojen kehittäminen nykyisiä muotoja yhdistämällä ja uusia päivähoitomuotoja luomalla.

Lain 1 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi myös kuljetuspalveluista eräänä päivähoitoon liittyvänä palveluna. Kunta voi tarvittaessa järjestää päivähoitolaissa oleville lapsille näiden tarvitsemat kuljetukset. Kuljetuspalveluista on maininta valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon suunnitelman ohjeissa, josta se poistettaisiin.

Perhepäiväkodissa hoidettavien lasten määrästä on tarkoitus tarkemmin säätää lasten päivähoitolaista annetussa asetuksessa.

Lain 5 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin valtuutuksesta asetuksella tarkemmin säätää päiväkodissa ja perhepäiväkodissa hoidettavien lasten määrästä heidän ikänsä ja erityisen hoidon sekä kasvatuksen tarpeensa perusteella. Asetuksella säädettäisiin myös päiväkodissa ja perhepäiväkodissa hoito- ja kasvatustehtävissä toimivasta henkilöstöstä. Asetuksessa on jo nykyisin säädetty päiväkodin hoito- ja kasvatustehtävissä toimivasta henkilöstöstä.

Voimassa olevassa lain 6 §:ssä on säädetty perhepäiväkodin tiloilta vaadittavista terveydellisistä ja muista olosuhteista sekä perhepäivähoitajan kelpoisuusedellytyksistä hoito- ja kasvatustehtävään. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädetään päivähoitopaikalta edellytetyistä vaatimuksista. Päivähoitopaikan tulee olla terveydellisiltä ja muilta ominaisuuksiltaan lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopivat. Perhepäivähoitajan kelpoisuusedellytyksistä on tarkoitus säätää asetuksella.

3. Asian valmistelu

Esitys perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman päivähoidon kehittämistä selvittäneen työryhmän mietintöön. Työryhmässä on ollut edustettuina sosiaali- ja terveysministeriön lisäksi valtiovarainministeriö, sosiaalihallitus ja kuntien keskusjärjestöt sekä päivähoitohenkilöstöä edustavat työmarkkinajärjestöt. Esitystä on valmisteltu myös muutoin yhteistyössä sosiaalihallituksen kanssa.

4. Taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, eikä se vaikuta kuntien päivähoidon hoito- ja kasvatustehtävissä toimivan henkilöstön määrään.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 1, 5 ja 6 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 ja 5 § osittain muutettuna 31 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla (1119/85) sekä 6 § mainituissa laissa, näin kuuluviksi:

1 §

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana.

Päiväkotihoidtoa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi.

Perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi.

Leikkitoimintaa ja muuta päivähoitotoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa.

Päivähoidossa olevalle lapselle voidaan järjestää myös tarpeelliset kuljetukset.

5 §

Päiväkodissa ja perhepäiväkodissa hoidettavien lasten määrästä sekä hoito- ja kasvatustehtävään osallistuvasta henkilöstöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

6 §

Päivähoitopaikan tulee terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan olla lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopiva.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Tarja Halonen*

Laki

lasten päivähoidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan lasten päivähoidosta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (36/73) 1, 5 ja 6 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 ja 5 § osittain muutettuna 31 päivänä joulukuuta 1985 annetulla lailla (1119/85) sekä 6 § mainituissa laissa, näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

1 §

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa:

1) lapsen hoitoa tätä tarkoitusta varten perustetussa laitoksessa, josta jäljempänä käytetään nimitystä *päiväkoti*;

2) lapsen hoitoa yksityiskodissa tai muissa perheenomaisissa olosuhteissa, josta hoidosta jäljempänä käytetään nimitystä *perhepäivähoito* ja hoitokodista nimitystä *perhepäiväkoti*; sekä

3) leikkitoimintaa tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa.

5 §

Jos perhepäiväkodissa hoidetaan samanikäisesti yhdessä useampaa kuin neljää lasta, perhepäiväkodista on voimassa, mitä tässä laissa säädetään päiväkodista.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi lapseksi katsotaan myös perhepäivähoitajan lapsi, joka ei ole täyttänyt seitsemää vuotta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa on säädetty, voidaan perhepäiväkodissa hoitaa viidentenä lapsena sellaista oppivelvollisuusikäistä lasta, joka ennen koulunkäynnin aloittamista on ollut hoidettavana samassa perhepäiväkodissa. Erityisestä syystä tai olosuhteiden niin vaatiessa voidaan viidentenä lapsena hoitaa muutakin koulunkäynnin aloittanutta lasta.

Mitä 1 momentissa on säädetty, ei kuitenkaan sovelleta perhepäiväkotiin kunnan järjestäessä perhepäivähoitoa saman perheen lapsille heidän omassa kodissaan.

Ehdotus

1 §

Lasten päivähoidolla tarkoitetaan tässä laissa lapsen hoidon järjestämistä päiväkotihoidona, perhepäivähoitona, leikkitoimintana tai muuna päivähoitotoimintana.

Päiväkotihoitoa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi.

Perhepäivähoitoa voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi.

Leikkitoimintaa ja muuta päivähoitotoimintaa voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa.

Päivähoidossa olevalle lapselle voidaan järjestää myös tarpeelliset kuljetukset.

5 §

Päiväkodissa ja perhepäiväkodissa hoidettavien lasten määrästä sekä hoito- ja kasvatustehtävään osallistuvasta henkilöstöstä säädetään tarkemmin asetuksella.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Perhepäiväkodin tulee terveydellisiltä ja muiltakin olosuhteiltaan olla lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopiva ja perhepäivähoitajan kykenevä huolehtimaan lapsesta. Perhepäivähoitajalla tulee lisäksi olla riittävä koulutus tai kokemus lasten hoito- ja kasvatustehtävän hoitamiseen.

6 §

Päivähoitopaikan tulee terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan olla lapsen hoidolle ja kasvatukselle sopiva.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.
